

Pogranicza w humanistyce cyfrowej

Karkonosze

krajobraz kulturowy i jego obraz literacki

Uniwersytet
Wrocławski

Fotografie: Jan Pacholski (IFG UW_r) 2004–2019

Widok z Michałowic w stronę grzbietu Karkonoszy

Grań Kozích hřbetów po czeskiej stronie Karkonoszy

Černá hora we wschodniej części czeskich Karkonoszy

Widok ku Śnieżce i Studniční horze z okolic Modrégo sedla

Widok z Izerskich Garbów w stronę grzbietu Karkonoszy

Kopalnia odkrywkowa »Stanisław« na Izerskich Garbach

Współczesna hodowla bydła w czeskiej części Karkonoszy

Widok z Grzbietu Czeskiego w stronę Śląskiego

Symboliczne Źródło Łaby (prámen Labe na Labské louce)

Kaplica pw. św. Wawrzyńca na szczycie Śnieżki (1665–1681)

Kościół pw. św. Józefa w dawnym opactwie w Krzeszowie

Późnobarokowa fasada kościoła opackiego w Krzeszowie

Resztki monumentu upamiętniającego bitwę pod Lutynią

Śląscy i czescy naśladowcy Szwajcarów

Balthasar Ludewig Tralles:

Versuch eines Gedichtes über das Schlesische Riesen-Gebürge
(Breslau und Leipzig 1750)

Johann Tobias Volkmar:

Reisen nach dem Riesengebürge (Bunzlau 1777,
pierwodruk: Hirschberg 1760)

Johann Jacob Scheuchzer:

Helvetiæ Historia Naturalis Oder Natur-Historie
Des Schweitzerlandes (Zürich 1716)

Franz Fuß:

Versuch einer Topographischen Beschreibung
des Riesengebirges, mit Physikalischen Anmerkungen
(Dresden 1788)

DAS RIESENENGBIRGE,

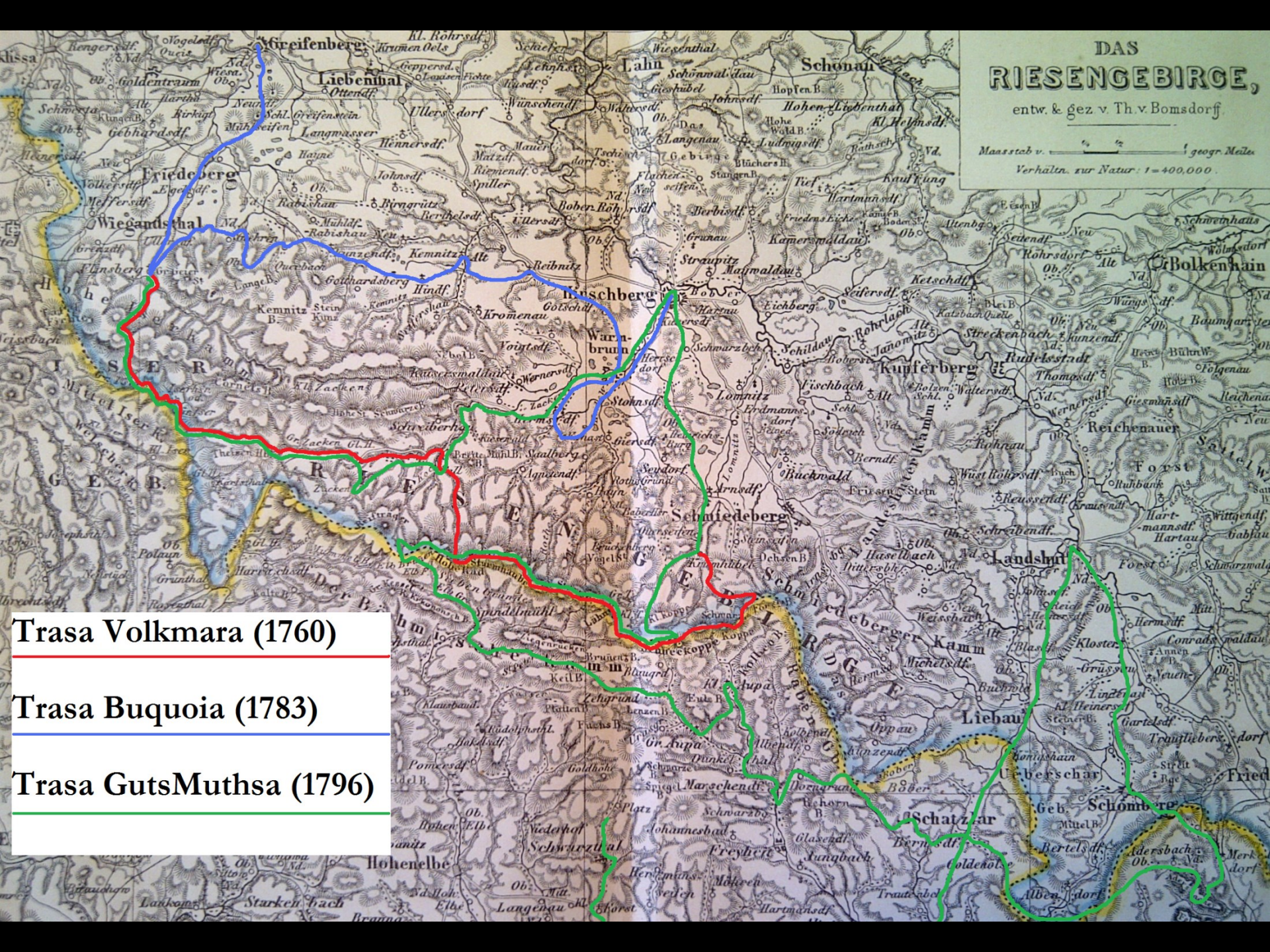
entw. & gez. v. Th. v. Bomsdorf

Maassstab v. $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$ geogr. Meilen
Verhalten zur Natur: 1 = 400,000.

Trasa Volkmara (1760)

Trasa Buquoia (1783)

Trasa GutsMuthsa (1796)

ZUM
GEDENKEN

an die
evangelisch - lutherische
Kirche Petersdorf und
die Verstorbenen beider
Konfessionen aus den
bis 1945 bestehenden
deutschen Gemeinden
Petersdorf, Hartenberg,
Kiesewald, Kaiserswaldau
und Wernersdorf

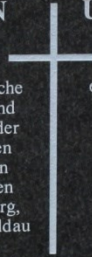
Vergebe, und du wirst
den Frieden finden.

Johannes Paul II.

1748 - 1967

Stiftung der ehemaligen Petersdorfer
Anno domini 2008

DLA
UPAMIĘNIENIA

ewangelicko - luteranckiego
kościola w Piechowicach
i zmarłych chrześcijan
obydwu wyznań
z istniejących do 1945 r.
niemieckich gmin
Piechowice, Górzyniec,
Michałowice, Piastów
i Pakoszów

Przebacz,
a zaznasz pokój.

Jan Paweł II.

Stowarzyszenie
Fundacja byłych Piechowiczian
2008

Piechowice, miejsce dawnego kościoła ewangelickiego

Podgórzyn, dawny kościół ewangelicki

Świeradów-Zdrój, obecny dom zdrojowy

Jizerská louka

Szrenica w zachodnich Karkonoszach, w tle Góry Izerskie

Wielki Śnieżny Kocioł (na drugim zdjęciu Śnieżne Stawki)

Widok ku Śnieżce znad krawędzi Kotła Wielkiego Stawu

Śnieżka, najwyższy szczyt Karkonoszy, Czech i Śląska

Obserwatorium meteorologiczne i kaplica na Śnieżce

Zejście Sowią Doliną do Wilczej Poręby (części Karpacza)

Autorzy proweniencji pruskiej

Johann Heinrich Friedrich Ulrich:

Bemerkungen eines Reisenden durch die königlichen preußischen Staaten in Briefen (Altenburg 1781, część trzecia)

Erdmann Friedrich Buquoi:

Beschreibung meiner Reise durch einen Theil des schlesischen Gebirge, in etlichen Briefen an den Herrn Insp. Woltersdorff (Bunzlau 1783, dodatek do czasopisma »Bunzlauische Monatschrift«)

Jakob Elias Troschel:

Reise von Berlin über Breslau nach dem schlesischen Gebirge im Sommer 1783 (Berlin 1784)

DAS RIESENENGBIRGE,

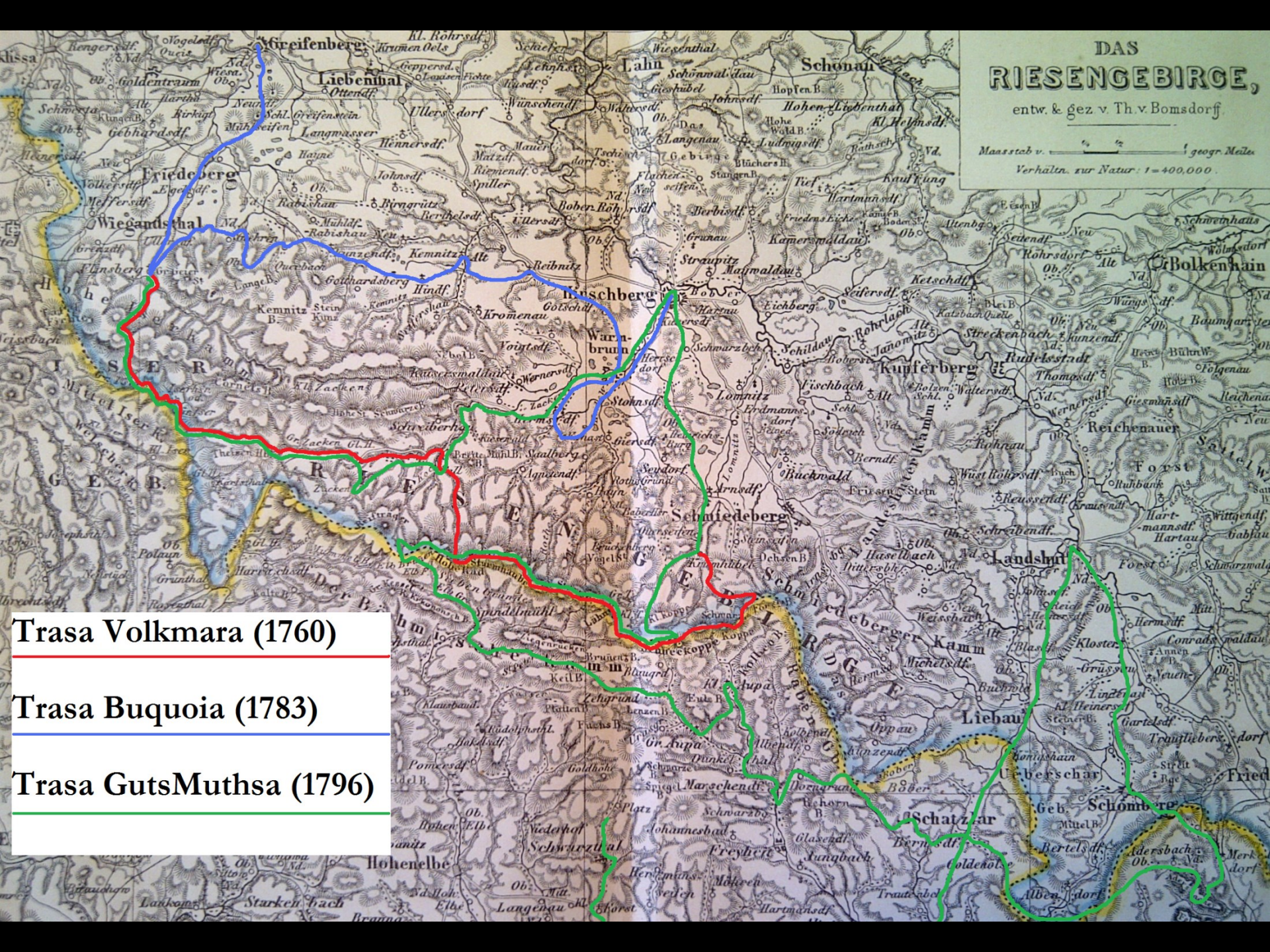
entw. & gez. v. Th. v. Bomsdorf

Maassstab v. $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$ geogr. Meilen
Verhalten zur Natur: 1 = 400,000.

Trasa Volkmara (1760)

Trasa Buquoia (1783)

Trasa GutsMuthsa (1796)

Zamek Podskale

Zamek Gryf

Świeradów-Zdrój, miejsce dawnego domu zdrojowego

Krobica, pamiątki po górnictwie kruszców

Gierczyn, dawny kościół ewangelicki

Lasek, panorama Pogórze Izerskiego

Przecznica, pozostałości kopalni kobaltu

Zamek Stara Kamienica

Zamek Rybnica

Cieplice Śląskie-Zdrój, pocysterski kościół katolicki

Cieplice Śląskie-Zdrój, w tle wieża kościoła ewangelickiego

Cieplice Śląskie-Zdrój, kościół ewangelicki

Cieplice Śląskie-Zdrój, pałac i herb Schaffgotschów

Zamek Chojnik

Dawniej ewangelicki Kościół Łaski w Jeleniej Górze

Przypadek szczególny: GutsMuths

Johann Christoph Friedrich GutsMuths:

Meine Reise im deutschen Vaterlande, aus Thüringen ins Riesengebürge zu den Elbquellen und durch Böhmen ins Erzgebürge; über Erfurt, Leipzig, Dresden, Bautzen, Görlitz, Bunzlau, Warmbrunn, Hirschberg, Arnau, Turnau, Prag und Töplitz bis Freyberg (Breslau, Hirschberg und Lissa in Südpreußen 1799)

Pomnik GutsMuthsa w jego rodzinnym Quedlinburgu

DAS RIESENENGBIRGE,

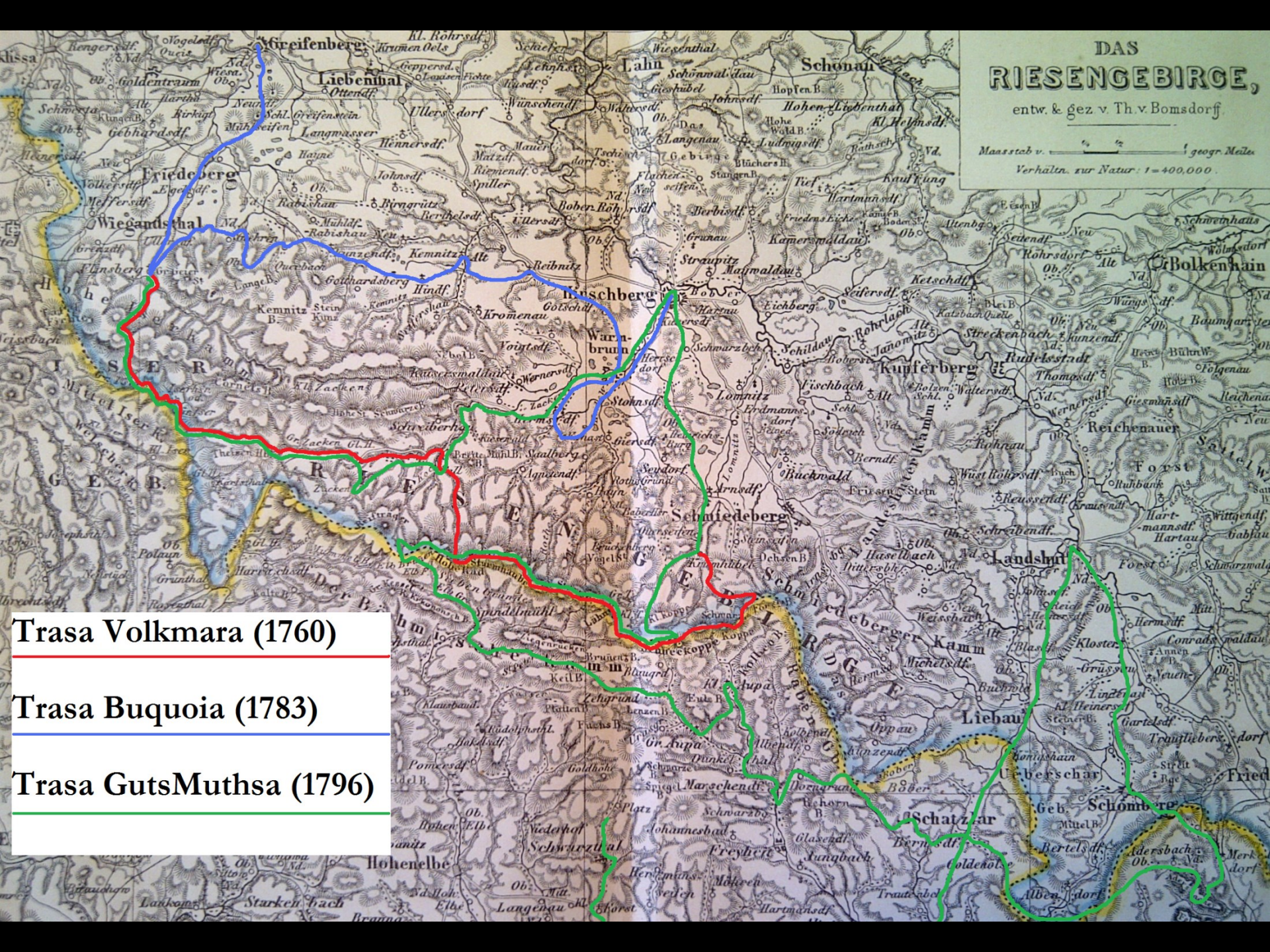
entw. & gez. v. Th. v. Bomsdorf

Maassstab v. $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{1}$ geogr. Meilen
Verhalten zur Natur: 1 = 400,000.

Trasa Volkmara (1760)

Trasa Buquoia (1783)

Trasa GutsMuthsa (1796)

Huta szkła kryształowego »Julia«

Wodospad Szklarki

Widok z Cieplic Śląskich-Zdroju ku grzbietowi Karkonoszy

Karpacz, dawna karczma sądowa

Schronisko PTTK »Strzecha Akademicka«

Śnieżka widziana z Bílej louki

Bílá louka, po pravéj Šnieżka

Śnieżne Kotły, w tle Vysoké Kolo (tzw. Wielki Szyszak)

Schronisko PTTK »Pod Łabskim Szczytem«

Labský důl, po lewej Labská bouda

Bedřichov, obecnie część miejscowości Špindlerův Mlýn

Svatý Petr, obecnie część miejscowości Špindlerův Mlýn

Malá Úpa, Pomezní Boudy

Temný Důl

Úpa w Horním Maršovie

Žacléř, w tle Góry Krucze

Adršpašské skály

Královec

Rynek w Trutnowie

Lázně Fořt, pozostałości uzdrowiska

Černý Důl, wejście do sztolni dawnej kopalni

Dziękuję Państwu za uwagę!
Děkuji Vám za pozornost!

Uniwersytet
Wrocławski

Hořice, »Krakonoš« (»Rýbrcouk«), rzeźba Karla Jozefa